

Titulació	Tipus	Curs
Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes	OB	1

Professor/a de contacte

Nom: Rafael Merino Pareja

Correu electrònic: rafael.merino@uab.cat

Equip docent

Rafael Merino Pareja

Carlos Monereo Font

Nuria Suñe Soler

Andy Morodo Horrillo

Mariona Corcelles Seuba

Jesus Ribosa Martinez

Jessica Cabezas Alarcon

Eva Miro Marti

Maria Mercè Berengueras Pont

Jordi Sabate Peiro

Amparo Silvana Chumacero Ruiz

Mireia Martinez Tome

Rocío Sanchez Ares

Xavier Santos González

Robert Gonzalez Garcia

Miguel Angel Alegre Canosa

Eulalia Formiguera Vila

Aina Antonia Tarabini-Castellani Clemente

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No es contemplen. Per a l'alumnat de via lenta que no estiguin matriculats al pràcticum es realitzaran adaptacions de les evidències d'avaluació.

Objectius

- Emmarcar l'actual sistema educatiu en general i especialment de secundària en relació a la seva evolució històrica i social.
- Comprendre i valorar les polítiques educatives i l'impacte de les diverses reformes en relació a les desigualtats socioeducatives.
- Comprendre i valorar els canvis socials que influeixen en l'entorn dels centres de secundària així com els fenòmens de les transicions.
- Analitzar el paper socioeducatiu dels diversos actors educatius (alumnat, professorat i famílies).
- Comprendre i valorar el paper de la comunicació en els processos educatius i la interacció entre iguals tot coneixent, entre d'altres, els fonaments psicopedagògics de l'aprenentatge col·laboratiu.
- Analitzar les causes i factors que expliquen les característiques individuals i les diferències en els adolescents tot construint criteris d'actuació i actituds favorables a l'ajust de l'ajuda educativa.
- Comprendre el funcionament dels processos d'ensenyament-aprenentatge des d'una perspectiva interaccionista, amb especial èmfasi en les representacions mentals o percepcions que conformen els processos motivacionals, per fonamentar el plantejament i la intervenció educatives
- Identificar els principis organitzatius i la seva estructura en els centres de secundària.
- Comprendre els principis de l'atenció a la diversitat aplicada a la secundària i dominar els principals recursos interns i externs dels centres per poder donar una resposta educativa eficaç.
- Reconèixer el valor educatiu fonamental de la funció orientadora i tutorial.

Resultats d'aprenentatge

1. CA01 (Competència) Orientar l'alumnat en l'elecció d'estudis actuals i posteriors, incloent-hi l'acció tutorial que contribueix al benestar socioemocional i cognitiu de l'alumnat.
2. CA02 (Competència) Adoptar un comportament ètic de compromís amb la societat, l'alumnat, la professió docent i la institució escolar en el marc del codi deontològic de la professió.
3. CA03 (Competència) Demostrar un ús responsable de les TIC en l'entorn escolar.
4. CA04 (Competència) Sensibilitzar la comunitat educativa sobre l'ús del català com a llengua vehicular en contextos multilingües i multiculturals.
5. KA01 (Coneixement) Descriure els elements clau de l'entorn geogràfic, demogràfic, socioeconòmic i cultural d'un centre educatiu i les limitacions i les oportunitats de l'entorn que condicionen les dinàmiques del centre i els resultats educatius.
6. KA02 (Coneixement) Seleccionar l'estructura i els aspectes bàsics del currículum per dissenyar situacions que promoguin l'aprenentatge competencial i inclusiu.
7. KA03 (Coneixement) Reconèixer les característiques bàsiques de les persones en situació d'aprenentatge i de les seves relacions entre iguals, familiars i comunitàries amb perspectiva interseccional per tal d'orientar-les en els seus itineraris.
8. KA04 (Coneixement) Definir les competències socioemocionals pròpies i les habilitats comunicatives per identificar les necessitats de millora en el desenvolupament professional.
9. SA01 (Habilitat) Analitzar els elements organitzatius més rellevants d'un centre educatiu, la cultura institucional, els espais de participació de la comunitat educativa i els reptes educatius que ha d'afrontar.
10. SA02 (Habilitat) Desenvolupar estratègies per identificar i gestionar els incidents crítics i els conflictes en contextos educatius diversos.
11. SA03 (Habilitat) Desenvolupar estratègies per aplicar la perspectiva d'equitat de gènere a l'acció educativa des d'una mirada interseccional.
12. SA04 (Habilitat) Fonamentar les accions docents en les evidències existents i en la indagació pròpia.

Continguts

BLOC 1. El sistema educatiu

Recorregut històric. Reformes educatives i comprensivitat. Les lleis i l'educació. Anàlisi dels diferents sistemes educatius.

L'organització de la secundària. Funcionament i gestió d'un centre de secundària. Les relacions i els processos de canvi. La participació en la comunitat educativa.

La política lingüística escolar. El Projecte Lingüístic de Centre.

BLOC 2. El procés d'aprenentatge

Relacions entre desenvolupament, aprenentatge, cultura i educació. Construcció del coneixement compartit. Tipus de sabers i aprenentatge.

Principis de l'aprenentatge.

El currículum competencial a la secundària. Les metodologies d'ensenyament-aprenentatge. Les situacions d'aprenentatge. L'avaluació formativa i formadora.

La competència digital i l'ús de les TAC.

BLOC 3. Els agents del procés d'aprenentatge

Alumnat:

Créixer i desenvolupar-se en l'etapa de l'adolescència. Desenvolupament d'habilitats en els àmbits cognitiu, afectiu, social i corporal. Formació de la identitat individual, social i de gènere. Adolescència, nadius digitals i xarxes socials.

L'alumnat de secundària: condició social de l'adolescència i la joventut. Actituds de l'alumnat davant l'educació i l'escolarització. Diferències de gènere en el rendiment i en les expectatives educatives.

Docent:

- Condició social i perfil sociodemogràfic (edat, gènere) del professorat. Canvis en la professionalitat docent i cultures professionals. L'accés a la professió.
- Competències professionals i rol. Competència digital docent. El benestar docent.

Família:

- Estils educatius familiars i diversitat de models familiars. Canvis en els rols de gènere.
- Relació amb la família en el context educatiu: principis, eines i recursos.

Entorn:

- Perspectiva sociològica de la relació entre societat i educació. Influència de l'entorn en un centre educatiu. Anàlisi d'entorns multiculturals i plurilingües. Anàlisi de l'ús social del català en diferents contextos.
- La relació amb l'entorn i el treball en xarxa. L'aprenentatge-servei. Els agents LIC i els Plans d'Entorn.

BLOC 4. La gestió de l'aula

Factors clau del clima relacional. La dinàmica de grups. La gestió dels conflictes i les conductes disruptives. Prevenció de l'assetjament escolar. L'erradicació dels estereotips de gènere.

Comunicació i interacció. Característiques de la comunicació educativa. Desenvolupament de la competència comunicativa. Estils de comunicació. L'educació plurilingüe. Gestió digital de l'aula i dels aprenentatges.

Prevenció dels abusos (ciberassetjament) dels dispositius digitals i xarxes socials.

BLOC 5. La inclusió educativa

Les desigualtats socials i educatives. La segregació escolar.

Polítiques d'igualtat en l'educació secundària. Mesures per a la qualitat i la igualtat d'oportunitats en educació.

La perspectiva de gènere i interseccional en la dimensió micro, meso i macro.

Canvi de paradigma: de la integració a la inclusió. El Decret d'inclusió educativa. Elements organitzatius.

Barreres per a l'aprenentatge. Alumnat amb NESE/NEE.

Gestió inclusiva de l'aula. La flexibilització de l'aprenentatge: el Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA). Estratègies de relació a l'aula: el vincle i les interaccions. Estratègies metodològiques i curriculars: aprenentatge cooperatiu, docència compartida...

BLOC 6. Més enllà de la docència

La tutoria:

- Aspectes psicosocials de l'aprenentatge. Desenvolupament de l'autoconcepte i l'autoestima. Funció de les representacions mútues, sobre un mateix i sobre els aprenentatges. La motivació i el seu paper en l'aprenentatge.
- Funcions de l'acció tutorial. La noció de lideratge. La tutoria individual i de grup: eines i recursos. L'educació emocional.

L'orientació educativa:

- Les transicions en l'educació bàsica. La transició després de l'ESO: orientació, avaluació i itineraris postobligatoris. L'abandonament educatiu prematur. La transició al mercat laboral: formació professional i dispositius d'inserció. Del mercat laboral a la formació. Orientació i transicions que superin els estereotips de gènere.
- L'orientació educativa. Principis clau. Eines i recursos.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Activitat dirigida presencial	97,5	3,9	CA01, CA02, CA03, CA04, KA01, KA02, KA03, KA04, SA01, SA02, SA03, SA04
Tipus: Supervisades			
Tasques especialitzades i pautades	59,5	2,38	CA02, CA03, CA04, KA01, SA01, SA02, SA03, SA04
Tipus: Autònomes			
Activitats autònomes d'aprenentatge	180	7,2	CA01, CA02, SA04

Activitat	Metodologia
Activitat dirigida	Exposicions magistrals i altres. Exemplificacions i estudis de casos. Exposició de treballs. Propostes didàctiques. Comentaris i/o exposició de lectures. Anàlisi de documents.

Simulacions de situacions professionals.

Pràctiques d'aula.

Sessions monogràfiques.

Comentari de textos escrits i videogràfics.

Realització d'activitats pràctiques i propostes didàctiques en grups.

Treball en grups cooperatius.

Activitat supervisada	Tutories especialitzades presencials, col·lectives o individuals.
	Revisió de treballs.
	Reflexions personals sobre les simulacions i altres pràctiques.
	Treballs temàtics individuals i/o grupals.
	Proves de procés.
	Observacions pautades.

Activitat autònoma	Estudi personal.
	Lectures i comentaris de textos.
	Consulta i lectura de la bibliografia recomanada.
	Recerca de documents.

En aquesta assignatura es plantegen activitats per desenvolupar la CDD de l'alumnat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
E1. Descripció del centre de pràctiques	20%	10	0,4	CA04, KA01, SA01
E2. Anàlisi del repte i propostes	30%	10	0,4	CA01, CA02, KA02, KA04, SA01, SA03, SA04
E3. Anàlisi incident crític	20%	8	0,32	CA01, KA03, SA02
E4. Reflexió final	30%	10	0,4	CA01, CA02, CA03, SA03, SA04

L'avaluació del mòdul de Formació Psicopedagògica i Social es planteja de forma continuada, amb una perspectiva interdisciplinària i integrada a partir de les competències i resultats d'aprenentatge dels diferents blocs del mòdul i en forta connexió amb els centres de pràctiques (l'alumnat de via lenta tindrà una adaptació de les evidències d'avaluació). L'alumnat haurà de realitzar quatre evidències d'avaluació al llarg de l'assignatura, que es descriuen a continuació:

Evidència 1 (E1): descripció del centre de pràctiques. Document escrit breu (5-8 pàgines) on es reflecteixi el context social i les principals característiques organitzatives i de projecte educatiu del centre. Es proporcionarà un guió i una rúbrica d'avaluació.

Evidència 2 (E2): anàlisi d'un repte detectat al centre de pràctiques. Presentació oral amb suport audiovisual interactiu (10-15 minuts) amb l'anàlisi del repte amb fonamentació teòrica i aportacions de propostes d'actuació. Es proporcionarà una pauta per fer coavaluació.

Evidència 3 (E3): anàlisi incident crític. Realització d'una dramatització a l'aula a partir d'una situació relacionada amb el repte escollit (10-15 minuts). Es proporcionarà un guió per a la realització i una pauta d'avaluació.

Evidència 4 (E4): reflexió final. Elaboració d'un vídeo (entre 5 i 7 minuts) amb una reflexió crítica, a partir dels aprenentatges realitzats al mòdul, sobre l'educació bàsica i postobligatòria i sobre la identitat docent. Es proporcionarà un guió orientatiu i una rúbrica d'avaluació.

Les evidències 2 i 3 seran elaborades en grups màxim 4 alumnes, i la nota serà individual. La composició del grup de treball pot canviar per a cada evidència. L'evidència 1 i 4 són individuals.

El pes de cada evidència i el calendari es mostren a la següent taula:

Evidència	Pes respecte nota total	Hores de treball alumne*	Data lliurament	Data recuperació
E1	20	10	19/12/25	6/2/2026
E2	30	10	Del 12 de gener al 3 de febrer de 2026	11/3/2026
E3	20	8	Del 12 de gener al 10 de febrer de 2026	11/3/2026
E4	30	10	Màxim 30/4/2026	6/6/2026

Avaluació
única

30/4/2026 6/6/2026

* La dedicació horària és orientativa, només contempla l'elaboració de les evidències, no per les activitats d'aprenentatge autònom de preparació.

La formació del màster és en format presencial, i es demana un mínim del 80% (per a cada bloc) per seguir l'avaluació continuada i el ritme de les sessions.

Les entregues de treballs es realitzaran en l'aula moodle del mòdul. No s'acceptaran treballs lliurats amb formats incorrectes, que no incloguin el nom dels autors o que es lliurin fora de termini. L'alumnat és responsable d'assegurar que el format dels arxius és compatible amb l'entrega a l'aula moodle. La no presentació de les evidències serà qualificat de No Avaluable.

Les notes de les activitats d'avaluació es donaran a conèixer com a màxim 20 dies hàbils després del seu lliurament. Per fer mitjana cal tenir un mínim de 5 en cadascuna de les evidències d'avaluació.

Els treballs escrits hauran de lliurar-se en llengua catalana (les excepcions raonades les valorarà l'equip docent).

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua catalana. En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor/a considera que no compleix aquests requisits.

Els estudiants que hagin suspès alguna de les evidències amb una nota mínima de 3,5 podran presentar-se a la recuperació que consistirà en un treball o prova que es programarà amb un marge mínim de deu dies hàbils després de la comunicació del suspens. La recuperació es valorarà com a apte (nota numèrica 5) o no apte (la qual cosa implica no superar el mòdul).

Caldrà mostrar una actitud compatible amb la professió docent com ara: compromís i responsabilitat amb els treballs, respecte, participació, escolta activa, cooperació, empatia, amabilitat, puntualitat, no jutjar, argumentar, etc. També és imprescindible fer un ús adequat dels dispositius electrònics (mòbil, ordinador, tauleta tàctil, etc.) a l'aula. Aquests dispositius NOMÉS es poden utilitzar per a la realització d'activitats relacionades amb l'assignatura.

Avaluació única. L'alumnat que s'aculli a aquesta modalitat d'avaluació haurà de presentar de forma conjunta les quatre evidències, totes de forma individual. En el cas de la segona evidència, el format serà un vídeo, i en el cas de la tercera evidència, consistirà en elaborar un treball escrit a partir de l'anàlisi d'un vídeo. El pes de cada evidència és el mateix que a l'avaluació continuada. La data d'entrega de les quatre evidències és el 30 d'abril del 2026. Aquesta modalitat d'avaluació no eximeix de l'assistència a classe. S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada. La data de la recuperació per a l'alumnat d'avaluació única serà el 6 de juny del 2026.

La copia o plagi constitueixen un delictes que pot representar suspendre l'assignatura. D'altra banda es pot considerar que un treball o activitat està "*copiat*" quan reproduceix tot o una part del treball d'un/a altre/a company/a.

Es considerarà que un treball o activitat està "*plagiat*" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. L'espai de l'Aula Moodle disposa de l'eina URKUND per detectar el % de similituds dels documents lliurats. Es recomana seguir la normativa APA 7ª versió.

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions, la generació d'imatges i altres situacions específiques en que es concretin específicament. No està permès en la generació de contingut més enllà d'imatges, és a dir, generar el text o el discurs en qualsevol de les tasques. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de les evidències d'avaluació, o sancions majors en casos de gravetat. La utilització indeguda es penalitzarà amb un suspens.

Bibliografia

- Coll, C. (coord.) (2010) *Desarrollo, aprendizaje y enseñanza en la educación secundaria*. Graó.
- Fernández Enguita, M. Et al. (1997). *Sociología de las Instituciones de educación secundaria*. ICE-Horsori.
- Garcia-Gracia, M (2013) *Absentismo y abandono escolar. La persistència de una problemàtica escolar y social*. Editorial Síntesis.
- Grau, R. (2002). *Educación per a la vida: Els reptes de la secundària al segle XXI*. Barcelona: Rosa dels Vents
- Martínez García, J. S (2017) *La equidad y la educación*. Catarata Madrid, 2017
- Monereo, C. i Monte, M. (2011). *Docentes en tránsito. Análisis de incidentes críticos en secundaria*. Barcelona: Graó.
- Monereo, C., Suñé-Soler, N. et al. (2020). The change in educational identity. Monogràfic sobre la identitat docente. Quaderns de psicologia, 22(2). <https://quadernsdepsicologia.cat/issue/view/v22-n2>
- Morodo, A. (2017) Identitat discent i disseny universal de l'aprenentatge. *Revista Catalana de Pedagogia*, 11; 57-77. <https://raco.cat/index.php/RevistaPedagogia/article/view/322379>
- Papalia, D. i Martorell, G. (2017). *Desarrollo humano*. 13ªed. McGrawHill.
- Solano, T. (2023). *Aula o jaula. La escuela en tiempos convulsos. Reflexiones de un profesor vocacional*. Madrid: La Esfera de los Libros.
- Tarabini, A. (2017). *L'escola no és per tu: el rol dels centres educatius en l'abandonament escolar*. Barcelona. Fundació Jaume Bofill. <https://fundaciobofill.cat/publicacions/lescola-no-es-tu>
- Link:
- Incidents Crítics a les escoles i la seva resolució: <https://www.critic-edu.com/videos>
- Què funciona en educació: <https://fundaciobofill.cat/que-funciona-en-educacio-evidencies-la-millora-educativa>
- Àrea Educació Diputació de Barcelona: <https://www.diba.cat/es/web/guest/tema-educacion>
- RASE. Revista de Sociología de la Educación: <https://ojs.uv.es/index.php/RASE/index>

Programari

Per a aquesta assignatura s'utilitzen diferents programes de participació, d'edició de vídeos i de comunicació (presentacions, correu institucional).

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEmRD) Teoria (màster RD)	1	Català	anual	matí-mixt
(TEmRD) Teoria (màster RD)	2	Català	anual	matí-mixt
(TEmRD) Teoria (màster RD)	3	Català	anual	matí-mixt
(TEmRD) Teoria (màster RD)	4	Català	anual	matí-mixt
(TEmRD) Teoria (màster RD)	5	Català	anual	matí-mixt
(TEmRD) Teoria (màster RD)	6	Català	anual	matí-mixt
(TEmRD) Teoria (màster RD)	7	Català	anual	matí-mixt
(TEmRD) Teoria (màster RD)	8	Català	anual	matí-mixt
(TEmRD) Teoria (màster RD)	9	Català	anual	matí-mixt
(TEmRD) Teoria (màster RD)	10	Català	anual	matí-mixt